

Directie Zeeland

10 NOV 2005

Aan
Projectbureau Zeeweringen
t.a.v.
Postbus 1000
4330 ZW Middelburg

Contactpersoon
C. Joesse/R. Jentink
Datum
18-05-04
Ons kenmerk
-

Doorkiesnummer
0118-622290 / 2296
Bijlage(n)
1
Uw kenmerk
-

Onderwerp
detailadvies Saeftinge 2. Molenpolder Kruispolder

PROJECTBUREAU ZEEWERINGEN	ACTIE	INFO
PROJECTLEIDER		✓
SECRETARESSE		✓
PROJECTSECRETARIS		
MEDEWERKER FINANCIËN		
MEDEWERKER KWALITEIT		✓
TEAMLEIDER ONTWERP		
HOOFD UITVOERING		
COORDINATOR / BESTESCHRIJVER		✓
E. v. D. ...		✓
S. ...		✓
ARCHIEF P2DB-B-05-185		✓
CIRCULATIE MAP		

Dijkvakken Molenpolder en Kruispolder zijn op 12-05-2004 door Robert Jentink en Cees Joesse bezocht. De boventafel van het dijkvak is geïnventariseerd volgens de methode van Tansley. Het dijkvak is opgedeeld in twee gedeelte het dijkgedeelte van dp 173 tot dp 189 en de jacht haven van Paal. Tegelijk is ook een inventarisatie gemaakt van het voorland. Beide dijkvakken grenzen aan het Verdrongen land van Saeftinge, het grootste brakwaterschor van West Europa. Het voorland is aangewezen als vogel en habitatrictlijn gebied en als nb-wet gebied. Het haventje valt buiten deze speciale beschermingszones.

Getijdezone

Van een Glooiing in de getijdezone is het gehele dijkvak geen sprake. Overal ligt er een hoog schor tegen de dijk.

Zone boven GHW

De steenbekleding bestaat uit vlakke blokken met daarboven een rand met doorgroei stenen. Op veel plekken is de glooiing overgroeit met grassen. Zo nu en dan zijn er een paar blokken zichtbaar op de overgang met het schor.

Molenpolder en Kruispolder Dp 173 tot Dp189

Zo nu en dan liggen er op dit gedeelte grote hoeveelheden veek tegen de dijk. Zoutplanten komen op de glooiing bijna niet voor. Alleen rond het uitwaterings gemaal bij dp. 178-179 komen een aantal zoutplanten voor. De volgende soorten zijn aangetroffen.

Soort	Bedekking	Zoutgetal	Latijnse naam
Deens Lepelblad	r*	2	Cochlearia danica
Fioringras	o	2	Agrostis stolonifera
Gewoon kweldergras	r*	4	Puccinellia maritima

Meetinformatiedienst Zeeland
bezoekadres: Poelendaelesingel 18, 4335 JA
Middelburg
postadres: Postbus 5014, 4330 KA Middelburg

Telefoon (0118) 62 20 00
Telefax (0118) 622999

009264 2005 PZDB-B-05185

Detailadvies Saefinghe 2 Molenpolder Kruispok

0 9 2 6 4 2 0 0 5 P Z D B - B - 0 5 1 8 5

Melkkruid	r*	3	Glaux maritima
Rood zwenkgras	F	2	Festuca rubra ssp. commutata
Schorrezoutgras	r*	4	Triglochin maritima
Strandkweek	d	3	Elymus athericus
Spiesmelde	r/o	1	Atriplex prostrata
Zeeweegbree	r*	4	Plantago maritima

* deze soorten zijn alleen aangetroffen rondom uitwateringsgemaal

Deze vegetatie is een klasse 1b volgens de 'classificatie van zoutplanten' Hierbij zijn de soorten met een sterretje niet meegerekend. Op basis van de aanwezige vegetatie zou dit leiden tot een advies voor zowel herstel als verbetering geen voorkeur. Echter gezien het voorland dat onderdeel is van een beschermd natuurgebied van internationale betekenis is het advies om een doorgroeibare constructie te gebruiken. Dit houdt dus in voor zowel herstel als verbetering een constructie uit de categorie Redelijk Goed.

Jachthaven paal dp 170 tot dp 173

Op de glooiing in de haven groeien veel zoutplanten. Het gaat hier om een glooiing van vlakke blokken. De volgende soorten zijn hier aangetroffen:

Soort	Bedekking	Zoutgetal	Latijnse naam
Gewoon kweldergras	f	4	Puccinellia maritima
Heen	r	2	Scirpus maritimus
Rood zwenkgras	o	2	Festuca rubra ssp. Commutata
Schorrezoutgras	o	4	Triglochin maritima
Spiesmelde	f	1	Atriplex prostrata
Strandkweek	f	3	Elymus athericus
Zeeaster	f	4	Aster tripolium
Zeeweegbree	o	4	Plantago maritima
Zilte schijnspurrie	f	4	Spergularia salina

Deze vegetatie is een klasse 3b volgens de 'classificatie van zoutplanten'. Dit leidt tot het advies **redelijk goed voor herstel** en ook tot een advies **Redelijk goed voor verbetering**.

Flora en Faunawet

Op de geïnventariseerde glooiing en in het voorland zijn geen plantensoorten aangetroffen die beschermd zijn volgens de Flora- en Faunawet.

Nota soortenbeleid Provincie Zeeland

In de Nota Soortenbeleid worden een aantal aandachtsoorten genoemd. Op de zeekeringen en in het voorland kunnen vooral planten voorkomen uit de soortengroepen Aanspoelselplanten en Schorplanten. De soorten die tot deze soortengroep worden gerekend staan op pagina 38 van de Nota Soortenbeleid Provincie Zeeland. Op de glooiing gaat het om de volgende soorten:

Soortgroep	Soort
Schorplanten	Schorrezoutgras
	Zeeweegbree

Doordat bij de werkzaamheden de steenbekleding vervangen wordt zal alle vegetatie die daar op groeit in eerst instantie verdwijnen. In het detailadvies wordt echter geadviseerd welke bekleding er weer toegepast moet worden om de vegetatie weer een kans te geven om terug te komen of mogelijk de omstandigheden te verbeteren. Dit detailadvies is richtinggevend bij het ontwerp van de nieuwe dijk. Hierdoor wordt verzekerd dat de groeimogelijkheden op de dijk weer worden herstelt en waar mogelijk verbetert.

¹ Methode van Tansley: r = rare (zeldzaam), o = occasional (weinig voorkomend), fr = frequent (regelmatig voorkomend), a = abundant (grotere aantallen/bedekking), d = dominant (overheersend in aantal/bedekking)

In het voorland zijn de volgende aandachtsoorten aangetroffen:

Soortgroep	Soort
Schorplanten	Schorrezoutgras

Bij het verbeteren van de dijk is het vaak onvermijdelijk dat er een werkstrook ontstaat op het voorland. Vaak dient de teen van de dijk uitgegraven te worden. In deze werkstrook wordt de aanwezige vegetatie verwijderd. Door het RIKZ en de MID is een onderzoek uitgevoerd naar de effecten van deze werkstrook op de kwalificerende habitats. Hieruit is gebleken dat deze effecten lang of blijvend aanwezig kunnen zijn als deze strook na de werkzaamheden niet goed wordt achtergelaten. Belangrijk is dat de in het rapport Effecten onderzoek op slikken en schorren langs de Westerschelde en Oosterschelde (RIKZ/2004.26 ; ZLMD-04.N.006) genoemde mitigerende maatregelen worden toegepast.

Habitattypen

Het voorland maakt deel uit van het Verdrongen Land van Saeftinge. Dit natuurgebied is het grootste brakwaterschor van West-Europa. Het gaat hier om een gebied van internationale betekenis. Het is dan ook aangemerkt als Vogel en Habitat richtlijn gebied, daarnaast is het ook een NB-wet gebied. Uit de inventarisatie van het voorland is gebleken dat het hier gaat om het kwalificerende habitatype 1330 Atlantische schorren. Dit op basis van de aanwezigheid van Engels slijkgras, Gewoon kweldergras, Melkkruid, Schorrezoutgras, Strandkweek en Zeekraal. Daarnaast komen ook typische brakwater soorten voor zoals Heen en Riet. De habitatrichtlijn stelt dat bij werkzaamheden in een kwalificerend habitat er geen blijvende significante effecten op mogen treden. Dit houdt in principe in dat het voorland door de werkzaamheden niet blijvend beschadigt mag worden. Door het RIKZ en de MID is een onderzoek uitgevoerd naar de effecten van deze werkstrook op de kwalificerende habitats. Hieruit is gebleken dat deze effecten lang of blijvend aanwezig kunnen zijn als deze strook na de werkzaamheden niet goed wordt achtergelaten. Belangrijk is dat de in het rapport "Effecten onderzoek op slikken en schorren langs de Westerschelde en Oosterschelde" (RIKZ/2004.26 ; ZLMD-04.N.006) genoemde mitigerende maatregelen worden toegepast. Op het schor gedeelte van de haven van Paal dp 173 tot aan het gemaal bij dp 178 is een duidelijk afwijkende strook langs de dijk van ongeveer 15m breed. In deze strook domineert het Strandkweek en de strook ligt ook beduidend hoger dan de rest van het schor. Het is waarschijnlijk dat dit een oude werkstrook van de vorige dijkverbetering of aanleg is. Het is raadzaam om te proberen met de huidige werkzaamheden binnen deze strook te blijven. In de beschrijving van het habitatype Atlantische schorren worden ook een aantal karakteristieke soorten en eigenschappen beschreven. Één van deze soorten is de Schorviltbij. Dit is een endemische bijensoort die, mondiaal, alleen in Zeeland voorkomt. Binnen Zeeland is zijn voorkomen bijna volledig beperkt tot het Land van Saeftinge. De Schorviltbij parasiteert op de Schorzijdebij. Deze soort is in zijn verspreiding ook voor een groot deel aangewezen op Zeeland. De schorzijdebij nestelt voornamelijk in zandige dijklichamen en de grootste aantallen zitten dan ook in de gasdam die door een deel van het Land van Saeftinge loopt. Ze komen echter ook in de delta dijk voor. Deze zomer vind er een uitgebreid onderzoek plaats naar aanwezige kolonies in Zeeland. Dit onderzoek wordt ondersteunt door het Zeeuws Landschap en de Provincie Zeeland en zal o.a. uitgevoerd worden door Chiel Jacobusse van Het Zeeuws Landschap. Dit onderzoek vind plaats in de tweede helft van augustus en de eerste helft van september. Dit is de vliegperiode van de betreffende bijensoorten. Uit het onderzoek zal blijken of en waar in de dijk kolonies zitten. Tevens komen er aanbevelingen over hoe hier mee moet worden omgegaan en welke maatregelen bevorderend voor deze bijensoorten

¹ Methode van Tansley: r = rare (zeldzaam), o = occasional (weinig voorkomend), fr = frequent (regelmatig voorkomend), a = abundant (grotere aantallen/bedekking), d = dominant (overheersend in aantal/bedekking)

kunnen werken. Van dit dijkgedeelte is al wel bekend dat er bij Paal in de buurt van dp 173 een grote kolonie direct naast de trap over de dijk zit. Het is van belang dat bij de uitvoering van de werkzaamheden rekening met deze bijen wordt gehouden. De aanwezigheid van kleine geultjes in het schor is ook karakteristiek voor dit habitatype. Het is van groot belang dat geultjes in de buurt van de dijk openblijven en dat deze niet als gevolg van de werkzaamheden afgesloten raken. De aanwezige geultjes zorgen er voor dat water wat zich tegen de dijk aan verzameld met hoogwater (springvloed) afgevoerd wordt. Als deze geultjes afgesloten raken kunnen er stagnante waterplassen tegen de dijk ontstaan die zorgen voor een verandering in het habitatype.

Voor eventuele vragen ben ik bereikbaar
Vriendelijke Groeten

Robert Jentink

¹ Methode van Tansley: r = rare (zeldzaam), o = occasional (weinig voorkomend), fr = frequent (regelmatig voorkomend), a = abundant (grotere aantallen/bedekking), d = dominant (overheersend in aantal/bedekking)